



NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG
ELNÖK

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: B/8428

Érkezett: 2019 DEC 07.

**A Nemzeti Választási Bizottság elnökének beszámolója a
Nemzeti Választási Bizottságnak az Európai Parlament
tagjainak 2019. május 26-án megtartott választásán végzett
tevékenységéről**

Előadó: dr. Rádi Péter

A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 13. § (2) bekezdése szerint a Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: Bizottság, vagy NVB) elnöke az általános választásokat követően a Nemzeti Választási Bizottságnak a választáson végzett tevékenységéről beszámol az Országgyűlésnek. E kötelezettségemnek eleget téve az alábbiakban tájékoztatom az Országgyűlést a Bizottságnak a Köztársasági Elnök úr által a 93/2019. (III. 1.) KE határozattal 2019. május 26-ra kitűzött Európai Parlament tagjainak 2019. évi választásán végzett munkájáról.

Az Európai Unióról szóló szerződés demokratikus elvekre vonatkozó 10. cikkének (1)-(2) bekezdései szerint az Unió működése a képviseleti demokrácián alapul és az Unió szintjén a polgárok közvetlen képvisellete az Európai Parlamentben valósul meg. A 14. cikk (2) bekezdése szerint az Európai Parlament az Unió polgárainak képviselőiből áll.

Az Unió polgárai 1979 óta választják öt évente általános, titkos, közvetlen és arányos választási rendszerben az integráció egyik legfontosabb szervének, az európai népszuverenitás letéteményesének tagjait. A képviselők megválasztásának közösségi szintű szabályait az Európai Parlament választásáról szóló 1976. szeptember 21-i okmány tartalmazza.

A hazai szintű szabályozás tekintetében a választójogra vonatkozó alapvető rendelkezéseket meghatározó Alaptörvényt szükséges kiemelni, amelynek XXIII. cikke rendelkezik az aktív és passzív választójogosultságról. Az anyagi jogi szabályokat az Európai Parlament tagjainak választásáról szóló 2003. évi CXIII. törvény (a továbbiakban: Epvjt.), az eljárásjogi rendelkezéseket a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) tartalmazza. Az eljárás határidejéről, a választási irodák hatáskörébe tartozó feladatok végrehajtásának részletes szabályairól, valamint az eljárásban használandó nyomtatványokról az igazságügyi miniszter rendeletben rendelkezett.

A korábbi, az Európai Parlament tagjai 2014. évi választásának szabályaihoz képest a legjelentősebb változás a választójoggal rendelkezők körének kiszélesítésére vonatkozó szabályozás módosítása volt. A törvényalkotó 2018. december 28-i hatállyal úgy módosította az Epvjt. szabályait, hogy aktív választójogot biztosított azon magyar állampolgároknak is, akik Magyarországon élnek, ám lakcímmel nem rendelkeznek, valamint akiknek lakóhelyük az Európai Unió területén kívül van. Ezek a választópolgárok regisztrációhoz kötött levélszavazás útján gyakorolhatták választójogukat. 2018-ban az eljárásjogi szabályok is jelentősen módosultak. A joganyag felülvizsgálatát részben az anyagi jogi változás eljárási szabályainak megalkotása, részben pedig a korábbi választások gyakorlati tapasztalatai tették indokolttá. A Bizottság tevékenysége szempontjából releváns Ve. módosítások gyakorlati tapasztalatai a későbbiekben kerülnek bemutatásra.

I. Az Európai Parlament képviselőinek választási eljárásában részt vevő választási bizottságok

Az NVB munkáját jelentősen befolyásolta a választási bizottságok fórumrendszere. A jogorvoslati rendben a Főváros és a 19 megye területi választási bizottságai (TVB) jártak el első fokon minden olyan ügyben, amely kizárólag a területi választási bizottság illetékességi területét érintette.

Az NVB az előző európai parlamenti választáshoz képest jelentős első fokú ügyteherrel rendelkezett a jogszabálysértések elbírálása során, kiemelten a médiaügyekben, és számos adminisztratív (igazgatási típusú) döntéshozatali kötelezettsége is volt. Ahogyan ez már más választási eljárás kapcsán is megállapításra került, az egyetlen országos hatáskörű választási bizottságként eljáró NVB, egyedi döntéshozóként szűk keresztmetszetet képez a TVB-k és a Kúria között, amely párhuzamos eljárásokban, egyszerre több tanáccsal bírálja el a felterjesztett bírósági felülvizsgálat iránti kérelmeket.

A Nemzeti Választási Bizottság feladatainak ellátásában az Országgyűlés által megválasztott hét választott és az országgyűlési frakció jogán delegált hét tagon kívül a lista állításának jogán tagot megbízó jelölő szervezetek képviselői vettek részt.

Az Európai Parlament tagjainak választásán a lista állításának jogcímén négy jelölő szervezet bízott meg tagot a Nemzeti Választási Bizottságba, akik munkájukat a jelölő szervezet által állított lista jogerős nyilvántartásba vételétől a választás eredményének jogerőssé válásáig végezték. Ennek alapján a Bizottság 2019. április 23. és 2019. június 11. között 18 taggal működött.

II. A Nemzeti Választási Bizottság határozatainak vizsgálata (2019. március 1. – 2019. június 6.)

A Nemzeti Választási Bizottság a választások 2019. március 1-jei kitűzésétől az eredmény 2019. június 6-án történő megállapításáig 27 ülést tartott és összesen 152 határozatot hozott, melyek közül 149 köthető közvetlenül az Európai Parlament tagjainak választásához.

A határozatok ügycsoportonként történő megoszlása:

Határozat tárgya	Határozatok száma
jelölő szervezet nyilvántartásba vételéről való döntés	26 határozat
lista nyilvántartásba vételéről való döntés	11 határozat
bírság kiszabásáról döntés ajánlóívek határidőben való visszaadásával kapcsolatos kötelezettség elmulasztása miatt	13 határozat
Választási kampány szabályainak megértése tárgyában benyújtott jogorvoslati kérelem elbírálása	79 határozat
megfigyelők nyilvántartásba vétele	11 határozat
hivatalból hozott döntések (listasorsolás, szavazólap adattartalmának jóváhagyása, politikai reklámoknak a médiaszolgáltatók lineáris médiaszolgáltatásában való közzététele időtartamának meghatározása, levélszavazás eredményének megállapítása, eredmény-megállapítás);	6 határozat
egyéb döntések (mentelmi ügyek, NVB tag megbízatásának visszavonása)	3 határozat
Összesen: 149 határozat	

II/1. Jelölő szervezetek és listák nyilvántartásba vételével, valamint az ajánlóívek visszaadásával kapcsolatos törvényi kötelezettség elmulasztása tárgyában hozott döntések

2019-ben is jelentős számú párt kérte a Nemzeti Választási Bizottságtól jelölő szervezetként való nyilvántartásba vételét és valamennyi ez irányú kérelem megfelelt a jogszabályi feltételeknek. Az adminisztratív eljárást követően a Bizottság összesen 25 pártot vett jelölő szervezetként nyilvántartásba. Összehasonlításképpen 2014-ben 37 jogerősen nyilvántartásba vett szervezet vett részt az Európai Parlament tagjainak választási eljárásában.

A jogerősen nyilvántartásba vett jelölő szervezetek 2 közös és 9 önálló, azaz összesen 11 listát jelentettek be a nyilvántartásba vétel érdekében a Nemzeti Választási Bizottsághoz. Az adminisztratív és a lista állítása érdekében szükséges 20.000 érvényes ajánlás összegyűjtésére vonatkozó törvényi kötelezettség teljesítését a Bizottság 9 lista tekintetében állapította meg, 2 kérelem esetében a lista nyilvántartásba vételének visszautasításáról döntött. Ez utóbbiak közül az egyik érintett jelölő szervezet vitatta a Bizottság határozatát, a Kúria azonban érdemi felülvizsgálat alapján helybenhagyta azt. Mindezek alapján a szavazólapon 11 jelölő szervezet által állított 9 lista – 7 önálló és 2 közös – szerepelt. 2014-ben 8 lista került fel a szavazólapra, amelyek közül 2 közös volt, 6 pedig önálló.

A jelölő szervezetek a lista nyilvántartásba vételéhez szükséges ajánlásokat a Nemzeti Választási Irodától igényelt, egyedi sorszámmal ellátott ajánlóíveken gyűjthették. Az aláírásokat tartalmazó íveket a lista bejelentésére nyitva álló határidőig, az üres íveket az ezt követő napon 16.00 óráig kellett visszaadni. E törvényi kötelezettség elmulasztása esetén a Nemzeti Választási Bizottság hivatalból eljárva bírságot szabott ki. A bírság összege a Ve. 124. § (2) bekezdésének 2018. szeptember 1-jétől hatályos módosítása után ívenként ezer forintra csökkent. A Bizottság 13 jelölő szervezet tekintetében összesen 2.205.000 Ft bírságot szabott ki.

II/2. Választási kampánnyal kapcsolatos döntések

A Nemzeti Választási Bizottság határozathozatalának nagyságrendileg a felét tette ki a választási kampány szabályainak megsértése miatt indított jogorvoslati eljárások első és másodfokú elbírálása. Az 49 első fokú jogorvoslati kérelem mellett 41 fellebbezést bírált el a Bizottság.

A választási kampányról alapvetően elmondható, hogy a korábbi választás tapasztalataihoz képest jóval intenzívebb volt, azt a jelölő szervezetek, jelöltek és a választópolgárok részéről is a választásról, mint az egyik legfontosabb közügyről folytatott élénk és szabad diskurzus jellemezte. A jelölő szervezetek és a listán szereplő jelöltek igyekeztek minél több formában és csatornán elérni és megszólítani a választópolgárokat. Döntően plakátokkal, politikai hirdetésekkel, politikai reklámokkal, a közösségi médiában közzétett tartalmakkal, választási gyűlésekkel és a közvetlen politikai kampány eszközeivel élve tájékoztatták a választópolgárokat politikai programjukról, annak érdekében, hogy megszerezzék támogatásukat az ajánlások gyűjtésekor, valamint a szavazás alkalmával. Az élénk kampány a választópolgárok számára is kiváló lehetőséget biztosított a pártok programjainak, illetve az

egyres közéleti témákban képviselt álláspontjuk megismerésére és így a választással kapcsolatos politikai kérdésekben való önálló álláspont kialakítására. A választói akarat befolyásolása és formálása érdekében folytatott aktív versengés kedvezően hatott a demokratikus közvélemény működésére és növelte a megválasztott képviselők legitimitációját is.

A kampánnyal kapcsolatos jogorvoslati kérelmek több témát is kiemelten érintettek, így többek között az országos lineáris médiaszolgáltatók választási kampány idején folytatott tevékenységét. Az NVB gyakorlatában részben érvényesítette a Kúria által a 2018. évi választások során hozott döntésekben kialakított szabályrendszert, amely az európai parlamenti választások során új szempontokkal bővült.

A Kúria lineáris médiaszolgáltatók választási kampányban való részvételét vizsgáló döntéseinek egyik fontos megállapítása, hogy a választási szerveknek a műsorfolyam természetéből kiindulva kell meghatározniuk azt, hogy a lineáris médiaszolgáltatást érintő jogorvoslat alapján az összehasonlításra alkalmas műsorszámok tekintetében milyen időtartamra – napra, hétre, hónapra – nézve kell elvégezni a vizsgálódást. A Kvk.I.37.353/2018/2. számú végzésében olyan műsorszámot vizsgált, amely naponta csak egyszer, a reggeli főműsoridőben került sugárzásra. Erre tekintettel abban az ügyben a kéthetes időtartamot tekintette elégségesnek az alapelvi sérelmek vizsgálatánál. A 2018-as választások alkalmával felmerült jogesetek nem indokolták az ezen állásponttól való eltérést, a jogorvoslati kérelmek alapján döntő többségében a kb. 2 hetes időtartam volt a vizsgálódás tárgya. Az Európai Parlament tagjainak választásán a Kúria a Kvk.I.37.572/2019/2. számú végzésében a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 203. § 17. pontja szerinti hírműsorszámot vizsgált, amely különböző napszakokban, eltérő terjedelemben, de naponta többször is jelentkezett. Az ezen végzésben rögzített álláspont szerint e műsorszám tekintetében akár egy napon belül is lehetőség volt a vélemények kiegyensúlyozására. E döntés megállapításai tehát az eset sajátosságait figyelembe véve mindenképp elmozdulást jelentettek a korábbi, 2018-as gyakorlattól. Éppen ennek okán a Kúria a Kvk.I.37.572/2019/2. számú végzésében rögzítette, hogy a műsorfolyamokkal összefüggésben a „két hetes” megjelenési gyakoriság elvárása nem általánosítható, azt mindenkor az érintett műsorszám ismeretében, egyedileg kell meghatározni. Álláspontja alátámasztásaként rögzítette, hogy egy naponta többször megjelenő műsorszám hat napon át tartó vizsgálata elégséges időtartam a Ve. szerinti alapelvek érvényesülésének vizsgálatához.

A joggyakorlat alakítása szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bír a szintén e tárgykörben hozott, kereskedelmi médiaszolgáltató választási kampány idején való tevékenységét vizsgáló Kvk.V.37.683/2019/6. számú végzés. Ebben a végzésében a Kúria áttekintette joggyakorlatát és a későbbi választási eljárások során elbírálandó jogorvoslati kérelmek megítélése szempontjából is lényeges megállapításokat tett. Rögzítette, hogy a kereskedelmi alapon működő médiaszolgáltatókra nem alkalmazhatók mechanikusan a közpénzből finanszírozott médiaszolgáltatók ügyében hozott döntések, mivel azok esetében a sajtószabadság és a véleménynyilvánítás szabadságának erőteljesebb korlátozása megengedett. A kereskedelmi

médiaszolgáltató tevékenységének a kiegyensúlyozottság, az arányosság és a demokratikus közvélemény biztosítása követelményének kell megfelelnie. Alapjogi és törvényi követelmény ezen szolgáltatóval szemben, hogy közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről az általuk közzétett tájékoztató, illetve híreket szolgáltató műsorszámokban kiegyensúlyozottan tájékoztasson. A választás közérdeklődésre számot tartó esemény, így a médiaszolgáltató tevékenységének a választási kampányidőszakban meg kell felelnie az esélyegyenlőségi alapelvnek. Mivel azonban a kereskedelmi médiaszolgáltatónak nincsen tájékoztatási kötelezettsége, ezért a műsorszerkesztési gyakorlatában nagyobb szabadság illeti meg, mint a közszolgálati médiaszolgáltatót. Mindebből az következik, hogy a kereskedelmi médiaszolgáltatónak a kampányidőszakban fennálló, fentiekben hivatkozott törvényi kötelezettségének teljesítése annak folyamatossága okán nem vizsgálható néhány nap tekintetében. Az esélyegyenlőség sérelmének megállapítására kizárólag akkor van lehetőség, ha „a médiaszolgáltató tevékenységében a mellőzés, vagy annak szándéka az irányadó teljes időszakra fennáll”.

A kampánnyal kapcsolatos jogorvoslati kérelmek közül fontos megemlíteni még a plakát elhelyezésével kapcsolatos kérelmeket. A 2018-as Ve. módosítás e kampányeszköz elhelyezésének szabályaival kapcsolatban jelentős változást hozott azzal, hogy a törvény kimondja, plakátot elhelyezni magántulajdonban álló dologon kizárólag a tulajdonos vagy a bérlő előzetes írásbeli hozzájárulásával lehetséges. Egy gazdasági társaság plakát elhelyezésére vonatkozó tájékoztatása kapcsán a Kúria kifejtette, hogy a módosítás nem érintette azon jogi álláspontot, amely szerint a Ve. 144. §-a a plakátelhelyezés tekintetében zárt szabályrendszert alkot, így a közúti közlekedési szabályok és a reklámtáblák elhelyezésére vonatkozó szabályok továbbra sem alkalmazhatók a választási plakátokra. Ennél fogva „az oszlopokon történő plakátelhelyezés választási kampány idején nem köthető közterület-használati engedélyhez és díjhoz, a közterület-használatról szóló szabályok – a 144. § (6) bekezdés – csak az önálló hirdető-berendezések és óriásplakátok esetén alkalmazhatók”.

Szintén plakátelhelyezéssel kapcsolatos volt az a jogvita, amelyben a Bizottságnak abban kellett állást foglalnia, hogy a Ve. alapelveiből levezethető-e olyan szabály, amely alapján meghatározható, hogy a magántulajdonban álló dolog tulajdonosának mennyi időn belül kell a jelölő szervezetnek választ adnia a plakát elhelyezésére vonatkozó kérelmére. A Bizottság és a Kúria a konkrét eseti ügy kapcsán törvényi rendelkezés hiányában nem látta megállapíthatónak a tulajdonos/bérlő jogsértését, illetve jogszabályi rendelkezés hiányában konkrét határidő megállapításának lehetőségét.

A nyomtatott sajtótermékekkel kapcsolatos jogviták nem újkeletűek a választási bizottságok eljárásában. Ezzel összefüggésben a változást azt hozta, hogy szintén a 2018. évi jogszabály-módosítás eredményeként az esélyegyenlőségi alapelvnek megfelelő szerkesztési gyakorlat időszaki kiadvány esetén kizárólag legalább két egymást követő lapszám vonatkozásában vizsgálható. Az európai parlamenti

képviselők választási eljárásában a jogszabályi változást rögzítő Ve. 152. § (4) bekezdésének alkalmazásának, illetve értelmezésének szükségessége a választási bizottságok részéről többször is felmerült, e döntések bírósági felülvizsgálatára azonban csekély alkalommal került sor.

II/3. Választási eredményt megállapító döntések

Az anyagi jogszabály módosítása révén a Nemzeti Választási Bizottságnak a választás eredményének megállapítását megelőzően meg kellett állapítania a levélben szavazás eredményét is. Erre a 146/2019. számú határozatban került sor, a döntéssel szemben egy felülvizsgálat iránti kérelem érkezett, amely elsődlegesen a Ve.-nek a levélben szavazásra vonatkozó rendelkezéseit vitatta. A Bizottság határozatát a Kúria Kvk.II.37.704/2019/4. számú határozatával helybenhagyta, rögzítve, hogy a Ve.-nek a levélszavazásra, a szavazási levélcsomagra, valamint az ilyen úton leadott szavazatok megszámlálására vonatkozó szabályainak felülvizsgálatára „sem a választási szervek, sem a jogorvoslat körében eljáró Kúria nem jogosult (...) [a]z NVB határozta megfelel az Alaptörvény XXIII. cikk (1) és (2) bekezdéseinek”.

A Nemzeti Választási Bizottság az Európai Parlament tagjai 2019. évi választásának eredményét a 163/2019. számú határozatával állapította meg. A döntéssel szemben ezúttal is egy jogorvoslati kérelem került benyújtásra, amelyet a formai feltételeknek való meg nem felelés okán a Kúria Kvk.III.37.725/2019/2. számú határozatával érdemi vizsgálat nélkül elutasított. A választás országos listás eredménye a Kúria döntése folytán 2019. június 11-én emelkedett jogerőre. Az eredményről szóló közlemény a Magyar Közlöny 2019. június 18-án kiadott, 102. számában jelent meg.

II/4. Összegzés

A Nemzeti Választási Bizottság első- és másodfokon meghozott 149 határozatával szemben 46 alkalommal kezdeményezték a Kúria eljárását, amely 39 esetben folytatott le érdemi vizsgálatot, 7 esetben a beadványt érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Az érdemben vizsgált 39 ügyben hozott 26 végzésben a Kúria helybenhagyta az NVB döntését, azaz az érdemben vizsgált esetek 66,66 %-ban megalapozottnak tartotta a Bizottság határozatát. 13 végzésben a Kúria úgy ítélte meg, hogy részben vagy egészben a Bizottság döntése megváltoztatásának van helye (ez az arány az összes jogorvoslati kérelemhez viszonyítva 28,26 %). A megváltoztatás viszonylag magas arányának több oka is van. Egyrészt a konkrét egyedi ügyek kapcsán a Kúria maga is alakítja, formálja joggyakorlatát, ahogyan azt a korábbiakban ismertetett végzés is rögzíti, a korábbi eljárások során hozott döntések nem alkalmazhatók mechanikusan, az eseti ügyek sajátosságai újabb szempontok figyelembevételét és a korábbi álláspont további finomítását teszik szükségessé. Emellett az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a Ve. lehetővé teszi a felülvizsgálati eljárásban – ahogyan a fellebbezés során is – az új tények és bizonyítékok csatolását. Ebben az esetben a felülvizsgálati eljárást lefolytató Kúria előtt olyan bizonyíték is lehet, amelyet a Bizottság a saját eljárásában a benyújtás hiányában nem értékelhetett, azonban a tényállás tisztázása és az érdemi döntés kialakításában jelentős befolyással bírt volna. A fellebbezési eljárásban új

intézményként bevezetett – a beszámoló III. pontjában részletezett - érintettség kezdetben eltérő megítélése is szerepet játszott a Kúria megváltoztató döntéseiben.

Természetesen a Bizottság továbbra is elkötelezett abban, hogy jogalkalmazása során a határozatait felülvizsgáló Kúria által az érdemi felülvizsgálat során meghatározott szempontokat az ügy egyedi sajátosságainak mindenkori mérlegelésével figyelembe veszi és érvényesíti.

A Bizottság határozataival kapcsolatos részletes statisztikai kimutatást a beszámoló melléklete tartalmazza.

III. Jogsabályi változások

Ahogy arról korábban szó esett, 2018-ban a Ve. két alkalommal is módosult. Az első módosítás 2018. szeptember 1-jével lépett hatályba. A módosítások az egyes választásokkal kapcsolatos törvények módosításáról szóló 2018. évi XXXVI. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.1) kerültek beiktatásra. A Módtv.1 törvényjavaslatának általános indokolása szerint a Ve. felülvizsgálatára és módosítására az összegyűlt jogalkalmazói tapasztalatokra tekintettel került sor. A törvénymódosítás elsődleges funkciója az volt, hogy „a választások lebonyolításával kapcsolatban felmerült nehézségeket kezelje, a választópolgárok joggyakorlásának könnyítése és a szavazás megszervezésének kiszámíthatóvá tétele útján”.

A második, 2018. december 28-ával hatályba lépő módosításokat az egyes választásokkal kapcsolatos törvények módosításáról szóló 2018. évi CXIII. törvény (a továbbiakban: Módtv.2.) iktatta be. A módosítás – amely a Ve.-n kívül érintette az Epvjt.-t – elsődleges oka az volt, hogy a jogalkotó megteremtse az uniós lakóhellyel nem rendelkező magyar állampolgárok aktív választójoga gyakorlása lehetőségét is az Európai Parlament tagjainak választásán.

A jogsabály-módosítások közül mindenképp megemlítenő a Ve. 126. § (2) bekezdésének módosítása, amelyen a Módtv.1 és a Módtv.2 is eszközölt változásokat. A hivatkozott rendelkezés azokat a névjegyzéktől való adateltéréseket rögzíti, amelyek fennállása még nem okozza a választópolgári ajánlás érvénytelenségét. Bár az ajánlások ellenőrzése nem választási bizottsági hatáskör, a módosítás alapja a Nemzeti Választási Bizottság által 2014-ben kiadott 5/2014-es iránymutatás volt, amelyben foglaltak kiállva az idő és a joggyakorlat próbáját, törvényi szinten kerültek rögzítésre.

A választási kampánnyal kapcsolatos szabályokon a Módtv.1 és a Módtv.2 több módosítást is eszközölt.

A szavazás napján, meghatározott területen tilalmazott kampányra vonatkozó Ve. 143. §-ának módosításakor, hasonlóan a Ve. 126. § (2) bekezdéséhez, a jogalkotó kiindulópontként a Bizottság iránymutatását vette alapul. A hivatkozott rendelkezés döntően a 11/2014. NVB iránymutatásban foglaltak szerint határozza meg az ún. relatív területi kampánytilalommal kapcsolatos részletszabályokat.

A korábbi joggyakorlat alapján változott a szavazóhelyiséghez való szállításra vonatkozó nyilvános felhívással kapcsolatos szabály, a plakát elhelyezésével

kapcsolatos rendelkezések, valamint a választási gyűlésre vonatkozó szabályok, úgy, hogy arra immáron alkalmazni kell a gyűlekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvényt is. Kis mértékben módosultak a politikai reklámra és a politikai hirdetésre vonatkozó szabályok is, előbbi esetében rögzítve, hogy a közszolgálati médiaszolgáltató a listát állító jelölő szervezetek politikai reklámjait a legnagyobb éves átlagos közönségaránnyal bíró lineáris audiovizuális és rádiós médiaszolgáltatásában köteles közzétenni. A politikai hirdetéssel kapcsolatban rögzítésre került, hogy azon fel kell tüntetni a megrendelő nevét, lakóhelyét, illetve székhelyét.

Számos ponton módosultak a média kampányban való részvételével kapcsolatos szabályok. Immáron a törvény is rögzíti azt a joggyakorlat által is követett elvet, hogy amennyiben a nyomtatott sajtótermék oldalhú változatban az interneten is megjelenik, nem válik internetes sajtótermékké, így az azzal kapcsolatos kifogás benyújtásának határidejére nem alkalmazható a folyamatosan fennálló tevékenységgel kapcsolatos szabály. A kifogás benyújtásának határideje vonatkozásában ez esetben a nyomtatott sajtótermék verzió az elsődleges. A törvényalkotó egyértelművé tette azt is, hogy a jogsértő internetes médiatartalmakkal kapcsolatban meddig nyújtható be érdemi kifogás.

A Nemzeti Választási Bizottság eljárására jelentős hatással volt a Ve. 222. § (1) bekezdésének azon módosítása, amely immáron a fellebbezés benyújtása során is megköveteli az érintettség igazolását a jogorvoslati kérelem benyújtójától. Tekintettel arra, hogy ezen szabály hiányában a Bizottságnak a korábbi eljárások során nem volt releváns gyakorlata a jogorvoslati kérelem előterjesztésére vonatkozó jogosultság igazolása terén, ezért elsődlegesen a Kúriának és az Alkotmánybíróságnak a jogintézmény kapcsán, saját eljárásuk tekintetében tett (bizonyos tekintetben ellentmondásos) megállapításait vette alapul. A Bizottság az első fellebbezések elbírálása során alapvetően egy szigorúbb jogértelmezés mellett foglalt állást, és választási kampányügyekben önmagában a jelölő szervezeti státusz meglétét nem tekintette elegendő hivatkozási alapnak az érintettség igazolására. A Kúria nem osztotta e szigorú értelmezést és rögzítette, hogy mivel a választáson Magyarország területe egy választókerületet alkot, ezért „valamennyi listát állító jelölő szervezet egyetlen választókerületben tevékenykedik, jelöltjeik egymással versengenek, azonos választókerülethez kapcsolódik azon érdekük, hogy maradéktalanul legyenek betartva a Ve. szabályai. Az azonos választókerületben tevékenykedő jelölőszervezetek esetében kimutatható, hogy egy másik jelölő szervezet oldaláról állított jogsérelem közvetlenül kihathat saját jogaikra és kötelezettségeikre”. [Kvk.I.37.513/2019/2. számú végzés] A Nemzeti Választási Bizottság fenntartva azt a 2014-ben hozott döntését, amely szerint minden esetben a legutolsó kúriai döntést tekinti irányadónak a jogalkalmazás során, az idézett kúriai határozatot követően az érintettség vizsgálata során az abban foglalt szempontok szerint járt el.

A törvényhozó a Ve. 230/A. § beiktatásával szintén a joggyakorlat törvényerőre emelését végezte el azáltal, hogy a másodfokon eljáró választási bizottságok számára biztosította az ugyanazon elsőfokú határozat ellen benyújtott fellebbezések

egy eljárásban való elbírálását. A rendelkezésnek egyrészt tehermentesítő szerepe van, másrészt leginkább azt a jogbizonytalanságot okozó lehetőségét igyekszik kizárni, hogy ugyanazon jogalapon vitatott elsőfokú döntéssel szemben több, egymástól eltérő tartalmú érdemi döntés szülessen. A Nemzeti Választási Bizottság jelen választási eljárásban több alkalommal is alkalmazta a hivatkozott rendelkezést.

A Bizottság által a választási eljárás során mentelmi ügyben 91/2019. számon hozott döntése komoly vitát és visszhangot váltott ki, az Országgyűlés ezen döntésre is figyelemmel alkotta meg a 2019. évi LXV. törvényt, amely módosította a képviselők mentelmi joga felfüggesztésének szabályait.

IV. Jogalkalmazási tapasztalatok alapján megfogalmazott javaslatok

A Ve.-nek a 2013. évi LXXXIX. törvény 4. § (1) bekezdésével beiktatott 76. § (1) bekezdés I) pontjában csak a Nemzeti Választási Iroda részére nevesít jogalkotási kezdeményezésre jogkört, az NVB elnöke számára nem, azonban a beszámoló részeként szeretném összefoglalóan is felhívni a Tisztelt Országgyűlés figyelmét azokra a jogalkalmazási tapasztalatokon alapuló javaslataimra, amelyek a választásokra vonatkozó törvényi szabályozás továbbfejlesztését célozzák.

Az Európai Parlament tagjai 2019. évi választási eljárásának időszakát áttekintve a választás 2019. március 1-jei kitűzésétől az eredmény jogerőssé válásáig elmondható, hogy a választás rendben, a törvényeknek megfelelően zajlott le. A jogszabályi rendelkezések, a jelölő szervezetek és jelöltek alapvetően jogkövető magatartása és a választási szervek munkája nagyban elősegítette azt, hogy fennakadás nélkül, törvényesen, a választás tisztaságának megőrzésével folyjék le az eljárás. Az választás menetét szabályozó jogszabályok alkalmazhatósága sem a választási szervek, sem a jelölő szervezetek részére nem okozott különösebb problémát, éppen ezért jelen választás kapcsán mindösszesen egy olyan tárgykör van, amellyel kapcsolatban a T. Országgyűlés figyelmébe ajánlom a szabályozás módosítása szükségességének megfontolását. A Bizottság több esetben is szabott ki kereskedelmi médiaszolgáltatóval szemben bírságot azért, mert műsorszerkesztési gyakorlatában nem érvényesítette a Ve. alapelveit, elsődlegesen az esélyegyenlőség biztosítását előíró eljárási alapelveit. A médiaszolgáltatóval szemben jelenleg kiszabható bírság legmagasabb összege a Ve. 152. § (3) bekezdése alapján 7.450.000 Ft, amely a piaci alapon működő gazdasági társaságok esetében bevételük töredékének felel meg. Ennél fogva az a tapasztalat, hogy ez az összegű bírság, mint szankciós eszköz nem feltétlenül alkalmas a kívánt joghatás kiváltására. Álláspontom szerint indokolt lehet a bírság maximum összegének a jelenlegitől eltérő mechanizmus alapján való meghatározása, vagy egy más jellegű szankció alkalmazása.

V. Zárszó

Megítélésem szerint a választási szervek magas színvonalú és hatékony munkájának köszönhetően az Európai Parlament tagjainak 2019. évi választása

eredményesen, a hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően került lebonyolításra.

A Nemzeti Választási Bizottság elnökeként ezért köszönetemet fejezem ki az Európai Parlament tagjainak 2019. évi választása eredményes lebonyolításában részt vevő valamennyi választási szerv tagjának és munkatársának. Külön köszönet illeti a Nemzeti Választási Irodát és annak elnökét, akik professzionális szervező munkája biztosította, hogy gördülékenyen, fennakadás nélkül élhettek ismételten a választópolgárok demokratikus alapjogukkal.

Szeretném megköszönni továbbá a Nemzeti Választási Bizottság tagjainak munkáját is, különösen azt, hogy az ügyek feldolgozása során magas fokú, immáron több választási eljárás tapasztalatát felölelő szakmai tapasztalatukkal és konstruktív hozzáállásukkal örködték a választások tisztasága és törvényes rendje felett.

Végül a megválasztott európai parlamenti képviselőknek a Nemzeti Választási Bizottság nevében jó erőt és sok sikert kívánok!

Kérem a Tisztelt Országgyűlést, hogy hogy beszámolómat szíveskedjék elfogadni!

Budapest, 2019. december 6.



dr. Rádi Péter

A Nemzeti Választási Bizottság hatáskörébe tartozó, 2019. március 1. és 2019. június 11. napja között meghozott nyilvántartásba vételi és egyéb határozatok összesített statisztikája		
A Nemzeti Választási Bizottság nyilvántartásba vételi és egyéb határozatai a döntés típusa szerinti bontásban		
1.	Jelölő szervezetek nyilvántartásba vétele tárgyában	26
2.	Országos listák nyilvántartásba vétele tárgyában	11
3.	bírság kiszabásáról döntés ajánlóívek határidőben való visszaadásával kapcsolatos kötelezettség elmulasztása miatt	13
4.	megfigyelők nyilvántartásba vétele	11
5.	hivatalból hozott döntések (listasorsolás, szavazólap adattartalmának jóváhagyása, politikai reklámoknak a médiaszolgáltatók lineáris médiaszolgáltatásában való közzététele időtartamának meghatározása, levélszavazás eredményének megállapítása, eredmény-megállapítás);	6
6.	egyéb döntések (mentelmi ügyek, NVB tag megbízatásának visszavonása)	3
Összesen		70

A Nemzeti Választási Bizottság hatáskörébe tartozó, 2019. március 1. és 2019. június 11. napja között elbírált jogorvoslati kérelmek összesített statisztikája		
A Nemzeti Választási Bizottság első fokon elbírált jogorvoslati kérelmei a döntés típusa szerinti bontásban		
1.	Kifogásnak helyt adott	17
2.	Kifogást elutasította	16
3.	Kifogást érdemi vizsgálat nélkül elutasította	17
Összesen		50
A Nemzeti Választási Bizottság másodfokon elbírált jogorvoslati kérelmei a döntés típusa szerinti bontásban		
1.	TVB határozatot helyben hagyta	10
2.	TVB határozatot megváltoztatta	15
3.	Fellebbezést érdemi vizsgálat nélkül elutasította	16
Összesen		41
Összes elbírált jogorvoslati kérelem		91
Összes határozat jogorvoslati kérelmek tekintetében		79

Összes határozat	149
-------------------------	------------

A Kúria 2019. március 1. és 2019. június 11. napja között hozott, a Nemzeti Választási Bizottság határozatai ellen érkezett felülvizsgálati kérelmek tárgyában született végzéseinek összesített statisztikája

A Kúria végzései

1	NVB határozatot helybenhagyta	26
2	NVB határozatot megváltoztatta	13
3	Felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította	7
	Összesen	46

Az Alkotmánybíróság 2019. március 1. és 2019. június 11. napja között hozott, a Kúria végzése ellen érkezett alkotmányjogi panaszok tárgyában született határozatainak összesített statisztikája

Az Alkotmánybíróság határozatai

1	Alkotmányjogi panaszt elutasította	3
2	A Kúria végzését megsemmisítette	1
	Összesen	4



NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG
ELNÖK

Iktatószám: NVB/700-2/2019.
NVB/701-2/2019.

**Dr. Kövér László úr részére
az Országgyűlés elnöke**

Budapest
Kossuth tér 1-3
1357

Tisztelt Elnök Úr!

A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 13. § (2) bekezdése alapján a Nemzeti Választási Bizottság elnöke az Európai Parlament tagjainak, továbbá a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők 2019. évi általános választását követően beszámol az Országgyűlésnek a Nemzeti Választási Bizottságnak a választásokon végzett tevékenységéről.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezésben foglalt kötelezettségemnek eleget téve mellékelten megküldöm fenti tárgyú Beszámolókat.

Budapest, 2019. december 6.

Megkülönböztetett tisztelettel:



Dr. Rádi Péter

Mellékletek:

- Beszámoló az Európai Parlament tagjainak 2019. évi általános választásáról
- Beszámoló a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők 2019. évi általános választásáról